

Antibakteriālās terapijas lietošana čūlainā kolīta un Krona slimības gadījumos: Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas pieredze

Vita Skuja, Helēna Dauvarte, Angelika Krūmiņa,
Aleksejs Derovs, Aivars Lejnieks

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija
Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

Ievads. Empīriski antibakteriālā terapija iekaisīgo zarnu slimību (IZS) gadījumos tiek izmantota biežāk nekā tas noteikts vadlīnijās. Tāpēc ir lielāks risks, ka var attīstīties mikroorganismu pret antibakteriālajiem līdzekļiem rezistence, kas apgrūtinātu IZS pacientu ārstēšanu smagos slimības un komplikāciju gadījumos.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Apkopoti un analizēti retrospektīvi medicīniskā arhīva dati par čūlainā kolīta (ČK) un Krona slimības (KS) pacientu hospitalizāciju RAKUS divu gadu laikā (2013–2014), noteikta multirezistentu mikroorganismu klātesamība, pacientiem lietotā antibakteriālā terapija un izanalizēta IZS pacientu antibakteriālās terapijas atbilstība ECCO (*European Crohn's and colitis organisation*) vadlīnijām. Izveidots oriģināls pētījuma protokols, datubāze, datu statistiskā apstrāde programmā SPSS 20.0. Neprecizēta kolīta gadījumi netika ņemti vērā ČK un KS pacientu grupu salīdzināšanā.

Rezultāti. Apkopoti dati par 246 IZS hospitalizācijas gadījumiem: 142 (58,90%) ČK, 59 (24%) KS un 42 (17%) neprecizēta kolīta gadījumiem. 118 (48%) sievietes un 128 (52%) vīrieši ar vidējo vecumu $47,13 \pm 20,22$ gadi tika hospitalizēti apskatītajā laika posmā. Vidējais IZS anamnēzes ilgums pacientiem bija $2,35 \pm 4,42$ gadi. Piecos (2%) gadījumos pacientiem tika konstatēta ESBL (*extended spectrum beta lactamase*) producējoša *Enterobacteriaceae* infekcija. Trijos (1,20%) gadījumos pacientiem tika konstatēta *Cl. difficile* infekcija.

121 (49,40%) gadījumā tika lietota antibakteriālā terapija: 48 (19,50%) gadījumos tika izmantots ciprofloksacīns, 103 (41,90%) – metronidazols un 56 (22,80%) gadījumos ceftriaksons. Ciprofloksacīna un metronidazola kombinācija tika lietota 37 (15%) gadījumos, bet ceftriaksona un metronidazola kombinācija – 35 (14,20%). Piecos (2%) gadījumos tika lietots amoksicilīns / klavulānskābe, piperacilīns / tazobaktāms un cefazolīns. 59 (39,89%) ČK pacientiem un 39 (66,10%) KS pacientiem hospitalizācijas laikā vismaz vienu reizi tika lietota antibakteriālā terapija ($p < 0,001$). 21 (14,48%) ČK pacientiem un 20 (33,89%) KS pacientiem terapijā tika izmantots ceftriaksons ($p = 0,003$). Savukārt 49 (33,79%) ČK pacientiem un 33 (55,93%) KS pacientiem – metronidazols ($p = 0,005$). Ciprofloksacīna terapijas biežumā ČK un KS pacientu starpā netika konstatētas atšķirības. Vidējais antibakteriālās terapijas kursa ilgums ČK gadījumā bija $2,88 \pm 4,83$ dienas ($n = 145$), KS gadījumā – $7,87 \pm 5,24$ dienas ($n = 59$) ($p = 0,002$).

Secinājumi.

1. Pacientiem ar Krona slimību antibakteriālā terapija tika lietota 1,5 reizes biežāk nekā pacientiem ar čūlaino kolītu, atbilstīgi ECCO vadlīniju rekomendācijām.
2. Pacientiem ar Krona slimību terapija ar metronidazolu tika lietota 1,5 reizes biežāk, bet terapija ar ceftriaksonu – divas reizes biežāk nekā pacientiem ar čūlaino kolītu, daļēji atbilstīgi ECCO vadlīniju rekomendācijām.
3. Pacientiem ar Krona slimību antibakteriālā terapija tika lietota gandrīz trīs reizes ilgāk nekā pacientiem ar čūlaino kolītu, atbilstīgi ECCO vadlīniju rekomendācijām un citiem pētījumiem.